

‘Het was meer werk, maar wel veel leuker!’

Ervaring met In Europe Schools

Docent geschiedenis Marian Heesen werkte mee aan het ontwikkelen van het lesmateriaal bij *In Europe Schools* en deed met haar vwo 4-klas mee aan de pilotfase van het project. Omdat juist zij op deze manier kon beoordelen of de doelstellingen in de praktijk gehaald werden, vroeg *Kleio* nog vóór de uitkomsten van de evaluatie naar haar ervaringen.

Nicole van der Steen
is redacteur van *Kleio*.

De leerlingen werken in groepjes aan het project, met behulp van de education kits en de tutorials op het YouTube-kanaal van de VPRO. Misschien zijn leerlingen in vwo 5 zelfredzaam genoeg om op deze manier hun onderzoek te doen en dat met een minidocumentaire op voldoende niveau af te ronden. Voor vwo 4 is dit nog niet zo vanzelfsprekend. Marian heeft ervaren dat voor een goed verloop van de verschillende fases van het project begeleiding door een docent eigenlijk onmisbaar is.

Haar klas (van het Lyceum Sancta Maria in Haarlem) maakte documentaires over onderwerpen die in de eigen omgeving te onderzoeken waren, zoals ook in de bedoeling lag van de VPRO en EuroClio. De thema's *Difficult History* en *Migration* zijn bij uitstek geschikt voor bijvoorbeeld interviews met buurtgenoten of familieleden. Haar leerlingen werkten aan het thema *Difficult History* en kwamen al snel uit bij onderwerpen als het Nederlandse slavernijverleden of de Nederlandse aanwezigheid in Srebrenica. Nu bleek het voor vijftien- en zestienjarige wel lastiger om

goede interviews voor te bereiden en af te nemen dan de VPRO had voorzien, ondanks de heldere tutorials. Er was niet altijd iemand in hun eigen omgeving beschikbaar en door het land reizen, een onbekende mailen of bellen en er op bezoek gaan is voor deze leeftijdsgroep niet altijd gemakkelijk.

Moffenmeiden

De filmpjes die uiteindelijk werden geproduceerd zijn behoorlijk divers; sommige zijn heel professioneel. Op YouTube is bijvoorbeeld een boeiende minidocumentaire over 'moffenmeiden' te zien, met prachtige beelden van de mensenmassa's op straat na de bevrijding, waar de stem van een geïnterviewde dochter van een 'moffenmeid' doorheen klinkt.

Een onvoorzien probleem trad op bij het publiceren op het YouTube-kanaal van *In Europe Schools*: de groepjes hebben vaak foto's en filmfragmenten gebruikt die ze op internet vonden, zonder rekening te houden met de rechten op het beeldmateriaal.

Hiernaast en rechtsboven: Beeld uit *In Europe Schools*, aflevering *Difficult History*.

De school van Marian was gekoppeld aan scholen in Estland en Kroatië. Aan de samenwerking met de school in Estland kwam helaas snel een einde. De docent had het te druk gehad met de curriculumherziening en kwam er niet toe om het project uit te voeren in zijn klas. De samenwerking met Kroatië leek in eerste instantie soepeler te verlopen. Hier staken echter de maatregelen rond het coronavirus een spaak in het wiel: toen de scholen sloten, hadden de Kroatische leerlingen maar één film geleverd. Deze film is voor niet-Kroatische kijkers lastig te volgen. Hij gaat over de geschiedenis van de school zelf en is eigenlijk te specifiek – maar dat vinden ze in Kroatië wellicht ook van onze filmpjes. De uitwisseling tussen leerlingen is als gevolg van de lockdown niet tot stand gekomen.

Marian heeft het project goed naast het reguliere programma kunnen uitvoeren; het stond in het PTA als een praktische opdracht ingepland. Er zijn drie hele lessen vrijgemaakt voor de inleiding en het op gang brengen van de groepjes, daarna zijn enkele weken lang van elke geschiedenisles de laatste vijftien minuten gereserveerd om eraan te werken en vragen te stellen. Voordat de scholen moesten sluiten, waren alle filmpjes af en ingeleverd, wat helaas niet op elke school (ook elders in Europa) gelukt is.

Het grootste deel van de filmpjes was in elk geval inhoudelijk goed op niveau: de vorm kon nogal verschillen, maar daarvoor waren ook geen harde criteria opgesteld. Wel voor de inhoud, met een *assessment grid*. Bepaalde aspecten van het maken van een film, zoals het regelen van de rechten en de ondertiteling in het Engels, waren voor sommige leerlingen lastig. De doelstellingen – onderzoek doen, de hoofdvraag beantwoorden, omgaan met verschillende perspectieven, samenwerken in groepjes van vier tot vijf personen – zijn in de meeste gevallen prima gehaald.

Omdat het een Europees uitwisselingsproject betreft, is de voertaal van het project Engels. Dat geldt voor het lesmateriaal op de website van de VPRO en voor de gesproken tekst van de documentaires. Hiermee hadden de leerlingen van vwo 4 geen moeite. Soms moest er een Engelse vertaling gemaakt worden bij interviews, dat was voor sommigen lastiger. Niet zozeer vanwege het Engels, maar door de technische eisen aan het maken van ondertitels. Bij het werken aan de documentaire hadden de leerlingen veel aan de *assessment grid* bij de opdracht, waarin de criteria staan waaraan de film moet voldoen. Op Marians vraag wat haar leerlingen van het werken aan deze opdracht vonden, was het antwoord: 'Het was meer werk, maar wel veel leuker.' ■

De vwo 4-klas van Marian Heesen.

Twee nieuwe thema's

Op dit moment worden er nog twee thema's bij het vervolg van de documentaireserie *In Europa* uitgewerkt: *Climate Change* en *Gender Equality*.

Al het materiaal is te vinden op:

www.vprobroadcast.com/titles/in-europe-schools.